

ARAŞTIRMA EĞİTİMİ PROGRAMI ÇALIŞMA ESASLARI

1. ARAŞTIRMA EĞİTİMİ PROGRAMI (AEP) NEDİR?

Araştırma Eğitimi Programı (AEP), Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin örgün eğitim programı yanında, araştırmacı bilim insanı yetiştirmek amacıyla, gönüllü öğrenciler arasından objektif ölçütlere göre seçilen öğrencilerin katılabildiği eğitsel bir etkinliktir.

2. TANIMLAR:

- a) **AEP Öğrencisi:** ÖSYM tarafından Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne (EÜTF) yerleştirilen öğrenciler arasından AEP'e gönüllü olarak başvuran ve kabul edilen EÜTF öğrencisi.
- b) **AEP Dönem Temsilcisi:** Her yıl, AEP'e yeni başlayan öğrencilerin katılımıyla yapılan oylamada oy çokluğu ile seçilen ve bulunduğu dönemin AEP öğrencileriyle komisyon arasında iletişimi sağlayarak programın yürütülmesine yardımcı olan öğrenci.
- c) **AEP Komisyonu:** Dekanlık tarafından görevlendirilen ve programın yürütülmesinden birinci derecede sorumlu olan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi ve elemanları.
- d) **AEP Sekreteri:** Öğrenci işleri sekreterleri arasından komisyon ve komisyon başkanına yardımcı olmak üzere görevlendirilen kişi.
- e) **AEP Hafta Sorumluları:** AEP komisyonunca görevlendirilen ve görevli oldukları haftadaki eğitim etkinliklerinin organizasyonuna ve yürütülmesine yardımcı olan komisyon üyeleri.
- f) **AEP Öğrenci Danışmanları**
 - i) **AEP Eğitim Danışmanı:** AEP sürecinde öğrenciyi desteklemek üzere, her öğrenci için programın başında belirlenen ve danışmanı olduğu öğrenciler için her eğitim yılının sonunda komisyona sunmak üzere gelişim raporu hazırlayan komisyon üyesidir.
 - ii) **AEP Proje Danışmanı:** Eğitim danışmanının bilgisi dahilinde öğrencinin proje sürecinden sorumlu olan gönüllü Ege Üniversitesi öğretim üyesidir.
 - iii) AEP Eğitim Danışmanı ve AEP Proje Danışmanı, aynı ya da farklı kişiler olabilir.

3. PROGRAMIN AMAÇ VE HEDEFLERİ:

a) Programın Amacı

Bilimsel düşünce sistemini benimsemiş ve hekimlik uygulamalarını bu çerçevede irdeleyebilen, soru sorabilen, bu sorular çerçevesinde hipotez kurup araştırma planlayabilen, araştırmanın tüm aşamalarını yürütebilen, elde ettiği sonuçları yorumlama, tartışma, sunma ve yayın haline getirebilme becerisine sahip olan bireyler yetiştirmektir.

b) Programın Hedefleri

i) Bilgi Hedefleri

- (1) Bilimsel düşüncenin temel özelliklerini bilmek ve anlamını açıklayabilmek

- (2) Bilimsel yöntem ilkelerini ayrıntılı olarak ifade edebilmek
- (3) Karşılaştığı sorunlar karşısında kanıta dayalı farklı çözüm önerileri geliştirebilmek ve bu önerileri değerlendirebilmek
- (4) Araştırma yöntem ve tekniklerinin farklılıklarını ayırt edebilmek
- (5) Araştırma tasarım tiplerini, özelliklerini, kullanım alanlarını ayırt edebilmek, hata kaynaklarını sayabilmek
- (6) Bilimsel araştırmalarda uyulması gereken etik ilkeleri tanımlayabilmek
- (7) Araştırma planlamasında izlenen aşamalar ve her aşamada yürütülen etkinlikleri sayabilmek
- (8) Çeşitli laboratuvar tekniklerini, olanak ve sınırlılıklarını sayabilmek
- (9) İyi laboratuvar uygulama ilkelerini kavramış olmak
- (10) İyi klinik uygulama ve hasta haklarını açıklayabilmek
- (11) Temel tıbbi istatistik analiz ilkelerini bilmek ve başlıca analiz tekniklerinin kullanım alanlarını açıklayabilmek
- (12) İyi klinik uygulamalar ve iyi laboratuvar kullanımı ilkelerini bilmek

ii) **Tutum Hedefleri**

- (1) Bilimsel bakış açısı ve yaklaşımı kazanmak
- (2) Sürekli tıp eğitiminin önemini kavramak, özümsemek, yaşam boyu öğrenme ve kendini geliştirmeyi yaşam felsefesi haline dönüştürmek
- (3) Neden-sonuç bağıntısı ve birlikte değişim durumlarını ayırt ederek kullanabilmek
- (4) Karşılaşılan bir durumdan soru üretebilmek ve ifade edebilmek
- (5) Ekip çalışmasının gerekliliklerini benimsemiş olmak
- (6) Analitik ve eleştirel düşünebilmek, sorgulayıcılık ve yapıcı bilimsel kuşkuculuğu benimsemek
- (7) Kendi çalışmalarını nesnel yaklaşımla değerlendirebilmek ve eleştirebilmek
- (8) Tıbbi etik değerleri özümsemek ve meslek yaşamında etik kurallar içinde davranabilmek

iii) **Beceri Hedefleri**

- (1) Bilgiye ulaşmak, seçici ve ayırıcı olarak değerlendirebilmek
- (2) Hekimlik uygulamaları ve araştırmacılık sürecinde kanıta dayalı tıp ilkelerini uygulayabilmek
- (3) Bilimsel yayınları eleştirel bir bakış açısı ile çözümleyerek değerlendirmek ve kullanabilmek
- (4) Araştırma varsayımı kurabilmek
- (5) Araştırma varsayımına uygun araştırma tekniği seçebilmek
- (6) Araştırma projesi planlayabilmek, yürütebilmek ve sonuçlandırabilmek

- (7) Araştırma verilerini değerlendirip istatistiksel olarak çözümleyebilmek ve yorumlayabilmek
- (8) Sunum yöntemlerini etkili biçimde uygulayabilmek (bildiri özeti, poster ve sözel sunum hazırlama)
- (9) Etik kurul başvurusu hazırlayabilmek
- (10) Bilimsel makale yazabilmek

4. AEP'İN TIP FAKÜLTESİ EĞİTİM PROGRAMI İÇİNDEKİ YERİ

AEP komisyonu tarafından oluşturulan program, ilgili eğitim-öğretim yılının ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf eğitim programı takvimine yerleştirilir. AEP kuramsal ve uygulamalı eğitimleri için ayrılan saatler, tıp eğitimi programını aksatmayacak şekilde belirlenir. Serbest çalışma saatleri ve Özel Çalışma Modülleri için ayrılan ders saatleri AEP öğrencilerinin eğitimi için kullanılabilir. Bu durumda AEP Komisyonu üyesi olan eğitim danışmanları, AEP öğrencilerinin ÖÇM notlarını verir. AEP programının bir sonraki yıla ait eğitim takvimi içindeki yeri, AEP Komisyonu tarafından her eğitim-öğretim yılı sonunda yeniden belirlenir ve eğitim komisyonuna sunulur.

5. AEP EĞİTİM VE ÖĞRETİM PLANI

a) İkinci Sınıf

i) 1. ÖÇM Dönemi (8 Hafta)

- (1) AEP Komisyonu ve AEP öğrencilerinin tanışması ve program tanıtımı
- (2) Danışmanlık süreci, mentörlük
- (3) Bilim tarihi ve felsefesi, bilim insanının nitelikleri ve örnekleri
- (4) Yaratıcı, sorgulayıcı ve problem çözücü düşünce
- (5) Bilgiye erişim

ii) 2. ÖÇM Dönemi (8 Hafta)

- (1) Temel ve klinik bilimlerde araştırma alanları
- (2) Laboratuvar güvenliği, iyi laboratuvar uygulamaları
- (3) İyi klinik uygulamalar
- (4) Özel araştırma tipleri
- (5) Etik
- (6) Kaynakça yönetimi

b) Üçüncü Sınıf

i) 1. ÖÇM Dönemi (8 Hafta)

- (1) Sunum teknikleri
- (2) Yan tutmanın önlenmesi

- (3) Uygulamalı Biyoistatistik
- (4) Eleştirel makale değerlendirme
- (5) Hipotez sunumları
- ii) **2. ÖÇM Dönemi (5 Gün)**
 - (1) Uygulamalı Proje Yazma Kursu
- iii) **3. ÖÇM Dönemi (8 Hafta)**
 - (1) Etik kurul başvurusu eğitimi
 - (2) Proje yazımı ve başvurusu
 - (3) Makale yazımı eğitimi
- c) **4. ve 5. Sınıflar**

Projelerle ilgili çalışmalar sürer. Her proje için tüm öğrencilerin, komisyonun ve danışman öğretim üyelerinin katılacağı durum değerlendirme ve gelişme toplantıları sürdürülür. Projeler sonlandırılıp, sunuma ve yayına hazır hale getirilir.

i) **Staj ÖÇM Dönemleri**

- (1) Dördüncü ve beşinci sınıflarda uygulanan ÖÇM dönemlerinde AEP öğrencilerine uygulamalı istatistik, eleştirel makale okuma ve akademik sunumlarla ilgili eğitimler verilir. Staj dönemi eğitimlerinin planlanması yıllık olarak sene sonunda komisyon tarafından yapılır ve bir sonraki eğitim yılında uygulanır.

6. AEP'İN İŞLEYİŞİ

a) **Öğrenci Seçimi**

Her yıl tıp fakültesinin birinci yılında, ders programının uygun olduğu zamanlarda öğrencilere AEP programının tanıtıldığı etkinlikler düzenlenir. AEP'e katılabilmek için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi olup birinci sınıfı başarıyla tamamlamış olmak zorunluluğu vardır. Birinci sınıfın sonunda bu koşulu sağlayan öğrenciler arasından gönüllü olanlar, komisyonun belirleyeceği kanallar üzerinden programa başvurur. Yazılı başvuru içeriği komisyon üyeleri tarafından değerlendirilerek puanlanır. Ardından bu öğrenciler, komisyonun belirleyeceği bir tarihte mülakat için çağırılır ve yüz yüze değerlendirmeye alınır.

i) **Değerlendirme Kriterleri**

- (1) Öğrencinin üniversiteye giriş sınavlarındaki başarısı
- (2) Tıp Fakültesindeki akademik başarısı
- (3) Orta öğretim ve üniversitedeki araştırma ve proje çalışmaları
- (4) Önceki toplumsal etkinlikleri
- (5) Öğrencinin başvuru mektubu
- (6) Görüşmedeki performansı

Bu bileşenlerin hangi ölçü ve oranda değerlendirilmede kullanılacağı AEP komisyonunca belirlenir. Her yıl AEP'e seçilecek öğrenci sayısı AEP komisyonu ve dekanlık tarafından birlikte kararlaştırılır. Bunun için yazılı başvurular ve mülakatlarda öğrencilere verilen puanların ortalamaları alınarak bir sıralama yapılır. Komisyon üyelerinin görüşleri ve değerlendirmeleri çerçevesinde bir baraj puanı belirlenir. Barajı geçen öğrenciler arasından sıralamaya göre baştan başlayarak en fazla 16 öğrenci programa kabul edilir ve ikinci sınıftan itibaren AEP eğitimi başlar.

b) İzlem ve Değerlendirme

Araştırma Eğitimi Programı'nın her öğrencisinin, tıp fakültesinden mezun olmadan önce teorik ve uygulamalı eğitimlerini tamamlamaları ve araştırma projelerini bitirmeleri öngörülmüştür. Programa başlayan öğrenciye komisyon üyeleri arasından bir danışman atanır ve izlem dosyası açılır. Bu izlem dosyası, AEP'in kuramsal ve uygulamalı eğitimlerinde öğrencinin gelişimini, yapılan sınavların kağıtlarını, devamsızlık ve başarı durumunu, araştırma etkinliklerini ve danışman raporlarını içerir. İzlem dosyalarının asılları AEP sekreterliğinin denetiminde öğrenci işlerinde saklanır. Dosya içeriğindeki bilgiler, yalnızca proje ve komisyon danışmanlarının ulaşabileceği şekilde dijital formata dönüştürülerek AEP internet sayfasında yayınlanır. Öğrenci izlem dosyası ve değerlendirme raporlarının formatı AEP komisyonu tarafından belirlenir. AEP danışmanları, sorumlu oldukları öğrencinin gelişimini yakından izleyerek her eğitim öğretim dönemi sonunda değerlendirme raporu hazırlar ve komisyona sunar. Öğrenciler tıp fakültesinin ilgili yılındaki AEP program içeriği kapsamında gerçekleştirilen eğitim ve proje etkinliklerine göre başarılı ya da başarısız olarak değerlendirilirler. Başarısız kabul edilen öğrenci, bu yarıyıldaki tıp eğitimi programında bir kayba uğramayacak şekilde AEP'den ayrılır.

i) Eğitim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

- (1) Öğrencinin kuramsal dersler ve uygulamalara katılımı en az %80 olmalıdır.
- (2) AEP'in yerleştiği ÖÇM dönemi sonunda, ilgili öğretim üyelerinin programda yer alan dersleri kapsamında hazırladığı açık uçlu sorulardan oluşan yazılı sınav ve ödevlerde, not ortalaması 100 (yüz) üzerinden en az 75 (yetmişbeş) olmalıdır.
- (3) Programa devamsızlık yapan ve/veya başarısızlığı gözlenen öğrenciler, üyelerin yarısından fazlasının bulunduğu AEP komisyonu toplantısında görüşmeye alınır. Burada öğrencinin hevesi ve motivasyonu değerlendirilir; gerekirse tekrar sınav yapılır. Komisyonun değerlendirme sonucuna göre öğrencinin programa devamına veya ayrılmasına karar verilir.

ii) Proje Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

- (1) Öğrenci, proje sürecindeki toplantı ve etkinliklerin en az %80'ine katılmış olmalıdır.
- (2) Tüm öğrenciler araştırma konusu seçimlerini ve gerekçelerini komisyona sunar. Proje tasarımı için özgün soru ve sorun tanımlayarak varsayımın ortaya konması, literatürün

toplantması, yöntem ve gereçlerin belirlenmesi, gerekliyse etik kurul izin başvurusunun hazırlanması, ve bütçe planlanmasından sorumludur.

- (3) Proje çalışmasını yapan öğrenci, proje danışmanının uygun gördüğü takvime göre kendisiyle yılda en az iki kez olacak şekilde değerlendirme toplantısı yapar ve bu görüşmeler komisyonun hazırladığı format çerçevesinde belgelenerak komisyona sunulur.
- (4) Öğrenciler, diğer program öğrencilerinin de katılacağı komisyon toplantılarında, kendi projelerini ve hangi aşamada olduklarını sunarlar. Bu toplantılardaki performansları AEP eğitim danışmanları tarafından değerlendirilir.
- (5) Öğrenciler, proje süreci ile ilgili olarak toplantılara katılım, danışmanlarının değerlendirme notları, yarıyıl raporları ve proje sonuç raporlarına göre başarılı veya başarısız olarak kabul edilir

iii) Değerlendirme Sonuçları

- (1) AEP eğitim ve proje süreçlerini başarıyla tamamlayarak proje sonuç raporunu AEP komisyonuna sunan öğrencilere EÜTF mezuniyet töreninde diplomaları ile birlikte AEP sertifikası verilir.
- (2) Öğrenci başarısız sayılarak AEP'ten ayrılmışsa, ÖÇM'den de başarısız kabul edilir ve eğitim programında ÖÇM'den başarısız olan öğrencilere uygulanan yaptırımlar uygulanır.

7. AEP'İN YAPISI VE GÖREV TANIMLARI

a) AEP Komisyonu

Tıp Fakültesi öğretim üye ve elemanları arasından dekanlık tarafından görevlendirilen üyelerden oluşur. Üyelerin en az dörtte üçü öğretim üyesi olmalıdır. Dört yıllık süreyle yapılan görevlendirmelerin sonunda işleyişin sürekliliği açısından komisyon üyelerinin en az üçte biri göreve devam eder. AEP komisyonu, kendi içinden oy çokluğu ile iki yıl için bir başkan ve başkan yardımcısı seçer. İki yılın sonunda başkan yardımcısı, başkanlık görevini devralır. Önceki başkan komisyon görevine en az bir yıl daha devam eder. Komisyonunda, Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dallarından en az birer, Temel Tıp Bilimleri'nden en az iki, Dahili ve Cerrahi Tıp Bilimleri'nden en az birer üye olacak şekilde en az yedi üye bulunur. AEP üyeliğinden ayrılan bir öğretim üyesinin yerine, komisyonun önerisiyle ve komisyonun bileşimi de göz önünde bulundurularak, dekanlık tarafından yeni bir üye atanabilir.

b) AEP Komisyonunun Görevleri

- i) Ayda en az bir kez yapılacak toplantılarla AEP'in yürütülmesinden sorumludur. Toplantı tutanakları ve toplantı imza listesi basılı olarak dosyalanır. Bu kayıtlar güvenli olarak

elektronik ortamda da tutularak saklanır. Toplantılar önceden belirlenmiş gündemle ve tüm komisyon üyelerine duyurularak yapılır.

- ii) Programa olan ilginin artırılması ve AEP farkındalığının oluşturulması için öğrenci ve öğretim üyelerine AEP'in tanıtımını yapar. Bunun için AEP internet sayfasını ve elektronik paylaşım ortamlarını oluşturur, sürdürülmesini sağlar.
- iii) AEP'e alınacak öğrencilerin seçim ölçütlerini belirler ve öğrencilerin seçim sürecini yürütür. Seçilen öğrenciler için komisyon üyeleri arasından AEP eğitim danışmanlarını seçer.
- iv) Her eğitim-öğretim yılının sonunda bir sonraki yılın AEP eğitim programını belirler ve onaylanmak üzere dekanlığa sunar. Dekanlık onayı ardından ÖÇM takvimi belirlenen bloklardaki dersler için AEP Komisyonu üyeleri arasından eğitim haftası sorumluları belirlenir ve dersler sorumlu öğretim üyelerine bildirilir.
- v) AEP öğrencilerini izler ve değerlendirir. Bu kapsamda öğrenciler için izlem dosyası oluşturur ve saklanmasını sağlar.
- vi) Öğrencilerin araştırma alanlarını seçmesinde yol gösterir. Gerekliğinde proje alanları ve danışmanlarını belirler. Danışman ve öğrenci kılavuzunu hazırlar, güncelleştirir.
- vii) Her eğitim-öğretim yılı sonunda dekanlığa faaliyet raporu sunar.

c) AEP Komisyon Başkanının Görevleri

- i) AEP komisyonunun faaliyetleri ve kararlarından dekanlığa karşı sorumludur.
- ii) AEP komisyonunu temsilen Eğitim Komisyonu toplantılarına katılır.
- iii) AEP komisyonu toplantılarının tarih, saat ve gündemini komisyonla işbirliği içinde belirler. Komisyon toplantılarına başkanlık eder, bulunamadığı zamanlarda başkan yardımcısı veya başkanın önerdiği bir üye bu görevi üstlenir.
- iv) AEP komisyonu üyelerinin eşgüdümünü sağlar, komisyonun kararıyla komisyon üyeleri arasında işbölümü yapılmasını sağlar.
- v) AEP'le ilgili sorun, gelişme ve faaliyetleri dekanlığa iletir, komisyonunun aldığı kararların uygulanması ve sorunların çözülmesi için ilgili birimlerle ve dekanlıkla eşgüdümü sağlar.

d) AEP Üyelerinin Görevleri

- i) AEP komisyonu toplantılarına katılmakla yükümlüdürler. Toplantılara katılmak için gerekli fırsatı yaratmaları ve diğer faaliyetlerini bu çerçevede değerlendirmeleri gerekir.
- ii) AEP komisyonunun belirlediği faaliyetleri kişisel olarak yürütmekle birlikte, AEP komisyonunun belirleyeceği alt komisyonlarda da görev alırlar.
- iii) ÖÇM eğitim döneminde kendi sorumlu oldukları haftalardaki etkinliklerin düzenlenmesi ve yürütülmesini sağlarlar. Bu kapsamda ders programının izlenmesi, eğitimcilerin, konuşmacıların ve diğer görevli elamanların gerektiği gibi bilgilendirilmesi, AEP sekreteri

ile işbirliği yaparak öğretim ve uygulama ortamlarının ve araçlarının düzenlenmesi, öğrenci katılımının izlenmesi ve yoklamanın alınmasını sağlarlar.

- iv) AEP eğitim danışmanı olarak sorumlu oldukları öğrencilerin program sürecinde programa uyumunu ve gelişmesini izler, değerlendirir ve her yıl sonunda raporlar.
- v) Projesini yapmakta olan öğrencilerinin proje danışmanı ile iletişim halinde olarak proje sürecini izler, değerlendirir ve yıl sonu raporunda komisyona sunar.

e) AEP Sekreterinin Görevleri

- i) Komisyon toplantılarında görüşmeleri kaydeder ve toplantı tutanağını hazırlar. Tutanakları komisyon üyelerine ve dekanlığa iletir.
- ii) Komisyon başkanının bilgisi dahilinde komisyonla ilgili resmi süreçleri takip eder, gerektiğinde yazışmaları yapar.
- iii) AEP komisyonu ile öğrenciler arasındaki toplu iletişimi sağlar, duyuruları yapar.
- iv) Her yılın başında belirlenen AEP ders programı takvimine göre derslik ve ders araçları organizasyonunu yapar. Derslerde ve etkinliklerde öğrenci yoklamalarının düzenli olarak yapılmasıyla, kaydedilmesiyle ve sorun yaşandığında komisyonu bilgilendirmekle sorumludur.
- v) AEP öğrencilerinin izlem dosyalarının açılmasını, kayıtların tutulmasını ve saklanmasını sağlar. İzlem dosyasına eklenen etkinlik ve raporları elektronik ortama aktarır ve danışmanların görebilmesi için internet sayfasına yükler.
- vi) AEP'in tüm etkinliklerinde komisyon başkanıyla beraber organizasyonel süreçlere yardımcı olur.

f) Proje Danışmanı

Tıp Fakültesi öğretim üyeleri veya diğer fakülte öğretim üyeleri arasından tıbbi araştırmalarda danışmanlık yapmak üzere gönüllü olan öğretim üyeleri, AEP öğrencilerine proje danışmanı olabilirler. Proje danışmanı, öğrencinin ilgi alanına, öğretim üyesinin gönüllü olmasına ve komisyonun uygun görmesine bağlı olarak belirlenir. Bir proje danışmanı aynı anda ikiden fazla AEP öğrencisi için danışman olamaz. Proje danışmanı danışmanlıktan ayrılmak istediğinde veya zorunda kaldığında AEP komisyonuna bilgi verir ve yerine aynı görevi sürdüreceği başka bir danışman önerisi sunar.

g) Proje Danışmanlarının Görevleri

- i) Kendisiyle çalışacak AEP öğrencisi için projeyi yürütür.
- ii) Projedeki AEP öğrencisinin araştırmada kullanılan tekniklerle ilgili teorik bilgi ve beceri sahibi olmasını sağlar.
- iii) Öğrencinin gelişimi ve değerlendirmesi ile ilgili olarak öğrencinin AEP eğitim danışmanına bilgi verir.